

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 21 września 2020 r.

Znak: WK-610/7/4/20

Pan
Wiesław Olszewski
Wójt Gminy
Zbrosławice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 27 kwietnia do 30 czerwca 2020 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Zbrosławice** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 lipca 2020 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W latach 2016 - 2019 dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie siedmiu wydatków o łącznej wartości 1.365,05 zł. Kwoty przekroczenia planu dotyczyły poniesionych wydatków, na podstawie pięciu faktur VAT z tytułu zakupu dostaw i usług, pobranej zaliczki przez pracownika Urzędu, przekazania zawyżonej dotacji oraz naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne i zasiłków dla pracowników w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- Dział 851 „Ochrona zdrowia”, rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 4210 „Zakup Materiałów i wyposażenia” w dniu 25 marca 2016 r.
- Dział 750 „Administracja publiczna”, rozdział 75022 „Rady gmin”, § 4210 „Zakup Materiałów i wyposażenia” w dniu 17 października 2016 r.
- Dział 926 „Kultura fizyczna”, rozdział 92605 „Zadania w zakresie kultury fizycznej” § 4300 „Zakup usług pozostałych” w dniu 29 grudnia 2016 r.
- Dział 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdział 92116 „Biblioteki”, paragrafie 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” w dniu 8 grudnia 2017 r.
- Dział 700 „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdział 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4260 „Zakup Materiałów i wyposażenia” w dniu 23 stycznia 2018 r.
- Dział 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi”, § 4110 „Składki na ubezpieczenia społeczne” w dniu 21 grudnia 2018 r.
- Dział 851 „Ochrona zdrowia”, rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 4210 „Zakup Materiałów i wyposażenia” w dniu 18 grudnia 2019 r.

Wstępnej kontroli zgodności ww. operacji z planem finansowym Urzędu Gminy dokonał były Zastępca Skarbnika Główny Księgowy Urzędu oraz p. Lucyna Kaminska – Skarbnik Gminy Zbrosławice. W myśl art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, złożenie podpisu przez głównego księgowego oznacza m.in., że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Zgodnie z postanowieniami instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Zbrosławice, stanowiącej Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr OR.0050.491.2016 wójta Gminy Zbrosławice z dnia 30 grudnia 2016 r. ze zmianami, sprawdzony dokument wg zasad określonych w instrukcji podlega kontroli przez Głównego Księgowego Urzędu w zakresie: czy dokument został sprawdzony zgodnie z zasadami niniejszej Instrukcji oraz czy został podpisany przez właściwe osoby. Potwierdzeniem dokonania kontroli przez Głównego Księgowego jest jego podpis obok podpisu osoby odpowiedzialnej za kontrolę merytoryczną.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną był brak odpowiedniej komunikacji pomiędzy pracownikami komórek merytorycznych, co wpłynęło na przygotowanie zarządzenia zmieniającego plan w dacie późniejszej niż dokonanie wydatku.

Dokumenty stanowiące podstawę do dokonania wydatków zatwierdził do zapłaty p. Wiesław Olszewski – Wójt Gminy Zbrosławice, kontrolę wstępną wykonały: p. Lucyna Kaminska – Skarbnik Gminy Zbrosławice oraz były Zastępca Skarbnika Gminy.

Wniosek nr 1

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Zbrosławice, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Zbrosławicach w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W latach 2018 - 2020 (do dnia zakończenia kontroli) zaniechano ujęcia w ewidencji księgowej budżetu na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” kosztów finansowych okresu sprawozdawczego stanowiących wydatki przyszłych okresów w korespondencji z kontami 134 „Kredyty bankowe” oraz 260 „Zobowiązania finansowe”. Przypisu odsetek w ewidencji księgowej dokonywano w danym roku na dany rok.*

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), jak również w planie kont dla budżetu Gminy Zbrosławice określonym w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr OR.0050.1.2018 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 2 stycznia 2018 r. z późn. zm. oraz planie kont dla budżetu Gminy Zbrosławice określonym w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr OR.0050.6.2020 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 3 stycznia 2020 r. z późn. zm.

Zgodnie z zasadami funkcjonowania ww. konta w załączniku nr 2 planu kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do ww. rozporządzenia oraz ww. planem kont dla budżetu Gminy Zbrosławice, konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260). Konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie budżetu. Na stronie Ma konta 134 ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Konto 134 może wykazywać saldo Ma oznaczające zadłużenie z tytułów kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu (tj. kredyt i odsetki od kredytu). Konto 260 służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, z wyjątkiem kredytów bankowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych. Na stronie Ma ujmuje się wartość zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia każdego roku: 2018, 2019 w ewidencji księgowej budżetu /organu/ konta 909 na stronie Wn nie ujmowano kosztów finansowych okresu sprawozdawczego stanowiących wydatki przyszłych okresów, tj. odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260, pomimo że w latach objętych kontrolą (jak i poprzednich) Gmina Zbrosławice zaciągnęła zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji, w wyniku czego Gmina była zobowiązana do zapłacenia odsetek, co wynikało z harmonogramów pożyczek i kredytów.

Zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnika Gminy, odsetki należne za dany rok były regulowane do 31 grudnia danego roku i na koniec danego okresu rozliczeniowego nie wykazano kosztów przyszłych okresów.

Skutkiem powyższego nie wykazano w bilansie z wykonania budżetu Gminy Zbrosławice wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., 31 grudnia 2019 r. odsetek od kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji po stronie aktywa w poz. III Rozliczenia międzyokresowe w kolumnie stan na koniec roku: 2018 r. w kwocie 1.261.143,37 zł, 2019 r. w kwocie 944.318,84 zł oraz po stronie pasywa w poz. I.1 Zobowiązania finansowe, w tym w poz. I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy) oraz w poz. I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) w kolumnie stan

na koniec roku: 2018 w łącznej kwocie 1.261.143,37 zł, w tym krótkoterminowe w kwocie 318.076,66 zł oraz długoterminowe w łącznej kwocie 943.066,71 zł, 2019 w łącznej kwocie 944.318,84 zł, w tym krótkoterminowe w kwocie 286.082,35 zł oraz długoterminowe w łącznej kwocie 658.236,49 zł. Powyższych wyliczeń dokonali pracownicy Urzędu Gminy Zbrosławice.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Zbrosławice sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2019 r. podpisali: p. Wiesław Olszewski – Wójt Gminy Zbrosławice oraz p. Lucyna Kaminska – Skarbnik Gminy Zbrosławice.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej organu kont 909, 134, 260 należały do Głównego Specjalisty na wielozadaniowym stanowisku do spraw księgowości budżetowej i budżetu w Urzędzie Gminy Zbrosławice. Nadzór w tym zakresie należał do p. Lucyny Kaminskiej – Skarbnika Gminy Zbrosławice.

Wniosek nr 2

Zapewnić prawidłowe ujmowanie odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek w ewidencji księgowej budżetu (organu) na koncie 909 w korespondencji z kontami 134, 260, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

- W bilansie Urzędu Gminy Zbrosławice na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2019 r. wykazano stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący rok obrotowy w innych kwotach, niż wynikały z ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia: 2018 r. 2019 r. przez zawyżenie należności i zobowiązań w 2018 r. o kwotę 4.715,97 zł, w 2019 r. o kwotę 23.911,17 zł.

Sprawozdanie finansowe: bilans jednostki za 2018 r. oraz 2019 r. należało sporządzić zgodnie z § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

W bilansie Urzędu Gminy Zbrosławice w kolumnie stan na koniec roku według stanu na dzień:

- 31 grudnia 2018 r. po stronie Aktywa w poz. A.III. Należności długoterminowe wykazano kwotę 6.916.662,94 zł oraz w poz.: B.II. Należności krótkoterminowe wykazano łączną kwotę 1.410.694,69 zł, co razem stanowiło kwotę 8.327.357,63 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową kont Urzędu łącznie należności jednostki wynosiły 8.322.641,66 zł. Różnica wynosiła kwotę 4.715,97 zł. W bilansie po stronie pasywa w poz. II. Zobowiązania

krótkoterminowe wykazano łączną kwotę 1.004.018,71 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową kont Urzędu łącznie zobowiązania jednostki wynosiły 999.302,74 zł. Różnica wynosiła 4.715,97 zł;

- 31 grudnia 2019 r. po stronie Aktywa w poz. A.III. Należności długoterminowe wykazano kwotę 6.881.123,84 zł oraz w poz. B.II. Należności krótkoterminowe wykazano łączną kwotę 1.390.721,53 zł, co stanowiło łączną kwotę 8.271.845,37 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową kont Urzędu łącznie należności jednostki wynosiły 8.247.934,20 zł. Różnica wynosiła kwotę 23.911,17 zł. W bilansie po stronie Pasywa w poz. D.II. Zobowiązania krótkoterminowe - stan na koniec roku, wykazano łączną kwotę 1.278.842,82 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową kont Urzędu łącznie zobowiązania jednostki wynosiły 1.254.931,65 zł. Różnica wynosiła 23.911,17 zł.

Przyczyną powyższego był błąd pracownika, który przygotowując bilans zaczytał niepełne dane z systemu księgowego.

Bilans jednostki budżetowej Urząd Gminy Zbrosławice na dzień 31 grudnia 2018 r., sporządzony 26 kwietnia 2019 r. (korekta nr 1), podpisali: były Zastępca Skarbnika Gminy (Główny Księgowy Urzędu) oraz p. Wiesław Olszewski – Wójt Gminy Zbrosławice.

Bilans jednostki budżetowej Urząd Gminy Zbrosławice na dzień 31 grudnia 2019 r., sporządzony 29 kwietnia 2020 r. (korekta nr 1) podpisali: Zastępca Skarbnika Gminy (Główny Księgowy Urzędu) oraz p. Wiesław Olszewski – Wójt Gminy Zbrosławice.

Zgodnie z zakresami czynności sporządzanie bilansu jednostki budżetowej Urzędu Gminy należały odpowiednio: do byłego Zastępcy Skarbnika-Głównego Księgowego jednostki oraz Zastępcy Skarbnika-Głównego Księgowego Urzędu. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Lucyna Kaminska – Skarbnik Gminy.

W dniu 19 czerwca 2020 r. sporządzono korektę bilansu jednostki budżetowej Urząd Gminy Zbrosławice na dzień 31 grudnia 2019 r., (korekta nr 2), który został podpisany przez: Zastępcę Skarbnika (Głównego Księgowego Urzędu) oraz p. Wiesława Olszewskiego – Wójta Gminy Zbrosławice.

Wniosek nr 3

Sporządzać prawidłowo sprawozdanie finansowe Urzędu Gminy w Zbrosławicach w zakresie wykazywania stanu aktywów, pasywów zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- W 2018 r. zaniechano udokumentowania przeprowadzenia oraz wyników inwentaryzacji wartości aktywów Urzędu Gminy według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wynikających z sald kont 013 „Pozostałe środki trwale”, 080 „Środki trwale w budowie” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Powyższe stanowiło naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanym przepisem, przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.

Przeprowadzając inwentaryzację aktywów metodą weryfikacji tj. porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, udokumentowano jedynie częściowo wykonane czynności inwentaryzacyjne i wyniki inwentaryzacji.

Dokumentując weryfikację salda konta 013 za okres grudnia 2017 r. tj. okres pomiędzy datą przeprowadzenia spisu z natury (30 listopada 2017 r.) a 31 grudnia 2017 r. oraz salda konta 080, porzeczano na wydrukach z ewidencji księgowej oraz protokołach z weryfikacji sporządzonych z uwzględnieniem danych według stanu na dzień 15 stycznia 2018 r.

Zgodnie z zapisami w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na ww. kontach dokonywano zapisów w późniejszym okresie i ostateczne salda na ww. kontach uległy zmianie.

W przypadku weryfikacji konta 221 (w zakresie rozrachunków z osobami nieprowadzącymi ksiąg rachunkowych i rozrachunków publicznoprawnych) nie udokumentowano jej przeprowadzenia protokołem z weryfikacji, nie sporządzono także wydruków z ksiąg rachunkowych na dzień jej przeprowadzenia.

Zgodnie z przepisami art. 18 ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości, na dzień inwentaryzacji sporządza się zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.

Zgodnie z zarządzeniem Nr OR.0050.503.2017 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie: powołania Komisji Inwentaryzacyjnej oraz określenia zasad przeprowadzenia w Urzędzie Gminy Zbrosławice inwentaryzacji należności z tytułu dochodów budżetowych, z przeprowadzonej inwentaryzacji Komisja Inwentaryzacyjna powinna sporządzić odrębny protokół dla każdego rodzaju należności objętej inwentaryzacją według wzoru stanowiącego załącznik do tego zarządzenia. Wykonanie zarządzenia powierzono Przewodniczącemu Komisji Inwentaryzacyjnej.

W myśl zapisów ww. zarządzenia, należności z tytułu dochodów budżetowych inwentaryzuje się w drodze weryfikacji sald polegającej na sprawdzeniu poprawności i realności danego salda. Wykazane w ewidencji księgowej wysokości zaległości i nadpłaty porównuje się z odpowiednimi dokumentami oraz stanem faktycznym dotyczącym wpłat oraz zwrotów, a także wprowadzonych przypisów i odpisów. Inwentaryzację należy przeprowadzić na dzień 31 grudnia 2017 r. tj. dzień bilansowy oraz zakończyć do 15 stycznia 2018 r. W zarządzeniu tym zobowiązano pracowników do sporządzenia wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. stosownych wydruków komputerowych, wykazów/zestawień wykazujących salda zaległości i nadpłat.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, za 2017 r. została przeprowadzona inwentaryzacja wszystkich składników majątku, jednak tego faktu nie udokumentowano we właściwy sposób, a dane z ewidencji księgowej nie zostały wygenerowane na właściwy dzień; jednak wszystkie wartości wynikające z przeprowadzonej pełnej inwentaryzacji zostały na dzień 31 grudnia 2017 roku zaczytane i wartość majątku gminy prawidłowo zaprezentowana.

W obowiązującej w jednostce instrukcji inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Zbrosławice, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr OR.0050.440.2017 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 30 listopada 2017 r. inwentaryzację przeprowadza się w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości składników majątku, którym obejmuje się m.in.: grunty i środki trwale, do których dostęp jest znacznie utrudniony, należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych, należności i zobowiązania z tytułów publicznoprawnych, inne aktywa i pasywa nie podlegające spisowi z natury i uzgodnieniu sald, prawo wieczystego użytkowania gruntów. Inwentaryzacja aktywów i pasywów, których

stan rzeczywisty nie podlega ustaleniu w drodze spisu z natury lub pisemnej informacji kontrahentów jednostki, przeprowadza się w drodze weryfikacji ich stanu ewidencyjnego, podlegającego na porównaniu go z odpowiednimi dowodami. Inwentaryzację metodą weryfikacji, za wyjątkiem gruntów przeprowadzają pracownicy księgowości Urzędu Gminy oraz pracownik księgowości budżetowej w zakresie ksiąg rachunkowych budżetu. W tym celu mają oni prawo do uzyskania niezbędnych informacji i dokumentów z wydziałów merytorycznych. Inwentaryzacja gruntów przeprowadzana jest przez zespół składający się z kompetentnych pracowników Wydziału Księgowości i Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Wyniki inwentaryzacyjne przeprowadzonej w drodze weryfikacji ujmuje się w odpowiednim protokole.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości Urzędu należały do byłego Zastępcy Skarbnika Gminy Zbrosławice.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Zbrosławicach w zakresie prawidłowego udokumentowania przeprowadzenia i wyników inwentaryzacji w drodze weryfikacji sald, mając na uwadze wymogi art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz postanowienia instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem Nr 005.440.2017 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 30 listopada 2017 r., a ponadto art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dochodów podatkowych:

- *W latach 2018 - 2020 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatnika w deklaracji na podatek od nieruchomości danych o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatnika do złożenia korekt deklaracji podatkowych.*

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło podatnika o nr karty kontowej 188 (osoba prawna) za okres 2018 - 2020, który wynajmował od Gminy Zbrosławice trzy lokale użytkowe. W deklaracjach złożonych na lata 2018, 2019, 2020 wykazał dane inne niż wynikające z zawartych umów najmu z dnia 5 marca 2018 r. i z dnia 27 czerwca 2019 r., tj. powierzchnie gruntów związanych z działalnością gospodarczą wyższe o 290 m² i powierzchnie budynków związanych z działalnością gospodarczą niższe o 95,2 m².

Podatnik złożył ww. deklaracje na podstawie wcześniej obowiązujących umów, i nie złożył korekty. Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2017 r., poz. 1785 z późn. zm.), osoby prawne, są obowiązane: odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.

W trakcie kontroli, organ podatkowy pismem z dnia 19 czerwca 2020 r. wezwał podatnika do skorygowania deklaracji na podatek od nieruchomości na rok: 2018, 2019, 2020.

W dniu 26 czerwca 2020 r. podatnik wywiązał się z ustawowego obowiązku złożył korekty deklaracji związanych z działalnością gospodarczą na lata 2018, 2019, 2020, w których zadeklarował dane wynikające z nowo zawartych umów najmu lokali użytkowych z Gminą.

Przyczyną powyższego był brak przepływu informacji pomiędzy pracownikami Referatu Gospodarki Zasobem Lokalowym a pracownikami Wydziału Podatków i Opłat. Do dnia kontroli Referat Gospodarki Zasobem Lokalowym nie poinformował Wydziału Podatków i Opłat o zawarciu ww. umów z dnia 5 marca 2018 r., oraz dwóch umów z dnia 27 czerwca 2019 r.

W instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych wprowadzonej zarządzeniem Nr OR.0050.491.2016 Wójta Gminy Zbrosławice z dnia 30 grudnia 2016 r. brak procedur w ww. zakresie .

Zadania w zakresie wykonywania czynności sprawdzających wobec podatnika należały do zakresu czynności pracowników Wydziału Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Ponadto, nieprawidłowo sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości w zakresie nieruchomości stanowiących własność Gminy Zbrosławice na rok 2018 i na 2019 do czerwca. W deklaracji nieprawidłowo wykazano jako zwolnione powierzchnie gruntów związane z ww. lokalami użytkowymi zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2017 r., poz. 1785 z późn. zm.) zwalnia się od podatku od nieruchomości: grunty i budynki lub ich części, stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, skutkiem powyższego zawyżono ww. dane za okres I-III/2018 o 289,68 m², za okres IV-XII/2018 o 217,45 m², za okres I-VI/2019 o 76,13 m².

Zdania w zakresie sporządzania deklaracji podatkowych nieruchomości stanowiących własność Gminy należały do pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Deklaracje na podatek od nieruchomości na rok 2018 r. oraz na rok 2019 podpisał p. Wiesław Olszewski – Wójt Gminy Zbrosławice.

Wniosek nr 5

Zweryfikować prawidłowość sporządzonych deklaracji na podatek od nieruchomości stanowiących własność Gminy Zbrosławice, stosownie do art. 274a § 1, art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 9, ust. 10 oraz art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających złożonych deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Uszczegółowić procedury dotyczące przepływu informacji pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy Zbrosławice w zakresie umów najmu, dzierżawy zawieranych przez Gminę Zbrosławice w celu zapewnienia powszechności opodatkowania, mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), jak również art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z najmu i dzierżawy:

- *W 2019 r. przed oddaniem w najem dwóch pomieszczeń znajdujących się w Ziemięcicach oraz w Kopienicy zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem, właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość*
Powyższe dotyczyło oddania w najem dwóch lokali na podstawie: umów najmu lokalu użytkowego nr 481/2019 oraz 474/2019 zawartych w dniu 27 czerwca 2019 r. na okres do 3 lat.

Zadania w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości należały do pracowników Referatu Gospodarki Zasobem Lokalowym. Nadzór w tym zakresie sprawował

Kierownik tego Referatu do czerwca 2020 r. Bezpośredni nadzór nad całym Referatem należał do p. Katarzyny Sosada – Zastępcy Wójta Gminy Zbrosławice.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Zbrosławice w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej